

15411 *LLEI 27/2003, de 31 de juliol, reguladora de l'Orde de protecció de les víctimes de la violència domèstica.* («BOE» 183, de 1-8-2003.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els que vegem i entenguen esta llei.
Sapieu: Que les Corts Generals han aprovat la llei següent i jo la sancione.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

La violència exercida en l'entorn familiar i, en particular, la violència de gènere constitueix un greu problema de la nostra societat que exigeix una resposta global i coordinada per part de tots els poders públics. La situació que originen estes formes de violència transcendeix l'àmbit merament domèstic per a convertir-se en una xacra que afecta i involucra tota la ciutadania. Resulta imprescindible per això arbitrar instruments jurídics nous i més eficaços, ben articulats tècnicament, que tallen des de l'inici qualsevol conducta que en el futur pugui degenerar en fets encara més greus. És necessària, en suma, una acció integral i coordinada que unisca tant les mesures cautelars penals sobre l'agressor, és a dir, aquelles orientades a impedir la realització de nous actes violents, com les mesures protectores d'índole civil i social que eviten el desemparament de les víctimes de la violència domèstica i donen resposta a la seua situació d'especial vulnerabilitat.

Amb este propòsit, el passat 22 d'octubre del 2002 el Ple del Congrés dels Diputats va acordar crear al si de la Comissió de Política Social i Ocupació una subcomissió a fi de «... formular mesures legislatives que donen una resposta integral davant de la violència de gènere...». Entre les conclusions més rellevants d'esta subcomissió, destaca precisament la proposta, abonada pel Ministeri de Justícia, de creació i regulació d'un nou instrument denominat orde de protecció a les víctimes de la violència domèstica.

Esta iniciativa respon a una inquietud que s'ha manifestat en diversos documents i informes d'experts, tant nacionals (Consell General del Poder Judicial, Institut de la Dona, Fiscalia General de l'Estat, etc.), com d'òrgans supranacionals (ONU, Consell d'Europa, institucions de la UE). La dita inquietud va ser formulada per les Corts Generals com «... la necessitat d'una resposta integral, la coordinació com a prioritat absoluta...» en el recent informe de la ponència constituïda al si de la Comissió Mixta de Drets de la Dona, que han fet seu els Plens del Congrés dels Diputats i del Senat. Amb esta llei es complix este mandat unànim de les Corts Generals.

II

L'orde de protecció a les víctimes de la violència domèstica unifica els distints instruments d'empara i tutela a les víctimes d'estos delictes i faltes. Pretén que a través d'un ràpid i senzill procediment judicial, substanciat davant del jutjat d'instrucció, pugui obtenir la víctima un estatut integral de protecció que concentre de forma coordinada una acció cautelar de naturalesa civil i penal. És a dir, una mateixa resolució judicial que incorpore conjuntament tant les mesures restrictives de la llibertat de moviments de l'agressor per a impedir-ne la nova aproximació a la víctima, com les orientades a proporcionar seguretat, estabilitat i protecció jurídica

a la persona agredida i a la seua família, sense necessitat d'esperar la formalització del corresponent procés matrimonial civil. L'orde judicial de protecció suposarà, al seu torn, que les distintes Administracions públiques, estatal, autonòmica i local, activen immediatament els instruments de protecció social establits en els seus respectius sistemes jurídics. En això consistix, precisament, l'element més innovador.

A fi de fer efectives les mesures incorporades a l'orde de protecció, s'ha dissenyat un procediment especialment senzill, accessible a totes les víctimes de la violència domèstica, de manera que tant estes com els seus representants legals o les persones del seu entorn familiar més immediat puguen sol·licitar-la sense formalismes tècnics o costos afegits. Així mateix, la nova orde de protecció s'ha de poder obtenir de forma ràpida, ja que no hi haurà una protecció real a la víctima si aquella no és activada amb la màxima celeritat. Per a això, continuant en la línia inaugurada per la Llei 38/2002, de 24 d'octubre, per la qual es regula el procediment d'enjudiciament ràpid de determinats delictes i faltes, la present regulació es decanta per atribuir la competència per a adoptar l'orde de protecció al jutge d'instrucció en funcions de guàrdia. La decisió judicial haurà de substanciar-se de manera menys perturbadora al si del procés penal en curs, siga quina siga la seua naturalesa i característiques. A estos efectes es possibilita que l'audiència judicial del presumpte agressor coincidisca amb la compareixença prevista en l'article 504 bis 2 de la Llei d'Enjudiciament Criminal, quan esta fóra procedent per la gravetat dels fets o les circumstàncies concurrents, amb audiència prevista en l'article 798 si es tractaren causes tramitades d'acord amb el procediment d'enjudiciament ràpid, o amb l'acte del juí de faltes, si és el cas.

Finalment, la nova llei dona carta de naturalesa al Registre Central per a la protecció de les víctimes de la violència domèstica, al qual tindran accés immediat totes les ordes de protecció dictades per qualsevol jutjat o tribunal i en el qual s'anotaran, a més, els fets rellevants als efectes de protecció a les víctimes d'estos delictes i faltes.

Article primer.

Es modifica l'article 13 de la Llei d'Enjudiciament Criminal, que queda redactat en els termes següents:

«Es consideren com a primeres diligències la de consignar les proves del delicte que puguen desaproparar, la d'arreglar i posar en custòdia tot allò que conduisca a la seua comprovació i a la identificació del delinqüent, la de detindre, si és el cas, els presumptes responsables del delicte, i la de protegir els ofesos o perjudicats per este, els seus familiars o altres persones, podent acordar-se a l'efecte les mesures cautelars a què es referix l'article 544 bis o l'orde de protecció prevista en l'article 544 ter d'esta llei.»

Article segon.

S'afeg un nou article 544 ter en la Llei d'Enjudiciament Criminal, redactat en els termes següents:

«1. El jutge d'instrucció dictarà orde de protecció per a les víctimes de violència domèstica en els casos en què, existint indicis fundats de la comissió d'un delicte o falta contra la vida, integritat física o moral, llibertat sexual, llibertat o seguretat d'alguna de les persones mencionades en l'article 153 del Codi Penal resulte una situació objectiva de risc per a la víctima que requerisca l'adopció d'alguna de les mesures de protecció regulades en este article.

2. L'orde de protecció serà acordada pel jutge d'ofici o a instància de la víctima o persona que tinga amb esta alguna de les relacions indicades en l'apartat anterior, o del Ministeri Fiscal.

Sense perjudicament del deure general de denúncia previst en l'article 262 d'esta llei, les entitats o organismes assistencials, públics o privats, que tingueren coneixement d'algun dels fets mencionats en l'apartat anterior hauran de posar-los immediatament en coneixement del jutge de guàrdia o del Ministeri Fiscal a fi que es puga incoar o instar el procediment per a l'adopció de l'orde de protecció.

3. L'orde de protecció podrà sol·licitar-se directament davant de l'autoritat judicial o el Ministeri Fiscal, o bé davant de les Forces i Cossos de Seguretat, les oficines d'atenció a la víctima o els serveis socials o institucions assistencials dependents de les Administracions públiques. La dita sol·licitud haurà de ser remesa de forma immediata al jutge competent. En cas de suscitar-se dubtes sobre la competència territorial del jutge, haurà d'iniciar i resoldre el procediment per a l'adopció de l'orde de protecció el jutge davant del qual s'haja sol·licitat esta, sense perjudicament de remetre amb posterioritat les actuacions a aquell que resulte competent.

Els serveis socials i les institucions referides anteriorment facilitaran a les víctimes de la violència domèstica a què hagueren de prestar assistència la sol·licitud de l'orde de protecció, posant a la seua disposició amb esta finalitat informació, formularis i, si és el cas, canals de comunicació telemàtics amb l'Administració de Justícia i el Ministeri Fiscal.

4. Rebuda la sol·licitud d'orde de protecció, el jutge de guàrdia, en els supòsits mencionats en l'apartat 1 d'este article, convocarà a una audiència urgent la víctima o el seu representant legal, el sol·licitant i l'agressor, assistit, si és el cas, d'advocat. Així mateix serà convocat el Ministeri Fiscal.

Esta audiència es podrà substanciar simultàniament amb la prevista en l'article 504 bis 2 quan la seua convocatòria fóra procedent, amb l'audiència regulada en l'article 798 en aquelles causes que es tramiten conforme al procediment previst en el títol III del llibre IV d'esta llei o, si és el cas, amb l'acte del juí de faltes. Quan excepcionalment no fóra possible celebrar l'audiència durant el servei de guàrdia, el jutge davant del qual haguera sigut formulada la sol·licitud la convocarà en el termini més breu possible. En qualsevol cas l'audiència haurà de celebrar-se en un termini màxim de 72 hores des de la presentació de la sol·licitud.

Durant l'audiència, el jutge de guàrdia adoptarà les mesures oportunes per a evitar la confrontació entre l'agressor i la víctima, els seus fills i els restants membres de la família. A estos efectes disposarà que la seua declaració en esta audiència es realitze per separat.

Celebrada l'audiència, el jutge de guàrdia resoldrà per mitjà d'interlocutòria el que siga procedent sobre la sol·licitud de l'orde de protecció, així com sobre el contingut i vigència de les mesures que incorpore. Sense perjudicament d'això, el jutge d'instrucció podrà adoptar en qualsevol moment de la tramitació de la causa les mesures previstes en l'article 544 bis.

5. L'orde de protecció conferix a la víctima dels fets mencionats en l'apartat 1 un estatut integral de protecció que comprendrà les mesures cautelars d'orde civil i penal previstes en este article i aquelles

altres mesures d'assistència i protecció social establides en l'ordenament jurídic.

L'orde de protecció podrà fer-se valdre davant de qualsevol autoritat i Administració pública.

6. Les mesures cautelars de caràcter penal podran consistir en qualssevol de les previstes en la legislació processal criminal. Els seus requisits, contingut i vigència seran els establits amb caràcter general en esta llei. S'adoptaran pel jutge d'instrucció atenent la necessitat de protecció integral i immediata de la víctima.

7. Les mesures de naturalesa civil hauran de ser sol·licitades per la víctima o el seu representant legal, o bé pel Ministeri Fiscal, quan existisquen fills menors o incapaços, sempre que no hagueren sigut prèviament acordades per un òrgan de l'orde jurisdiccional civil, i sense perjudicament de les mesures previstes en l'article 158 del Codi Civil. Estes mesures podran consistir en l'atribució de l'ús i gaudi de la vivenda familiar, determinar el règim de custòdia, visites, comunicació i estada amb els fills, el règim de prestació d'aliments, així com qualsevol disposició que es considere oportuna a fi d'apartar el menor d'un perill o d'evitar-li perjudicaments.

Les mesures de caràcter civil contingudes en l'orde de protecció tindran una vigència temporal de 30 dies. Si dins d'este termini fóra incoat a instància de la víctima o del seu representant legal un procés de família davant de la jurisdicció civil les mesures adoptades romandran en vigor durant els trenta dies següents a la presentació de la demanda. En este termini les mesures hauran de ser ratificades, modificades o deixades sense efecte pel jutge de primera instància que resulte competent.

8. L'orde de protecció serà notificada a les parts, i comunicada pel jutge immediatament, per mitjà de testimoni íntegre, a la víctima i a les Administracions públiques competents per a l'adopció de mesures de protecció, siguen estes de seguretat o d'assistència social, jurídica, sanitària, psicològica o de qualsevol altra índole. A estos efectes s'establirà reglamentàriament un sistema integrat de coordinació administrativa que garantisca l'agilitat d'estes comunicacions.

9. L'orde de protecció implicarà el deure informar permanentment la víctima sobre la situació processal de l'imputat així com sobre l'abast i vigència de les mesures cautelars adoptades. En particular, la víctima serà informada en tot moment de la situació penitenciària de l'agressor. A estos efectes es donarà compte de l'orde de protecció a l'Administració penitenciària.

10. L'orde de protecció serà inscrita en el Registre Central per a la Protecció de les Víctimes de la Violència Domèstica.

11. En aquells casos en què durant la tramitació d'un procediment penal en curs sorgisca una situació de risc per a alguna de les persones vinculades amb l'imputat per alguna de les relacions indicades en l'apartat 1 d'este article, el jutge o Tribunal que conega de la causa podrà acordar l'orde de protecció de la víctima d'acord amb el que establixen els apartats anteriors.»

Disposició adicional primera.

El Govern, a proposta del Ministeri de Justícia, oït el Consell General del Poder Judicial i l'Agència de Protecció de Dades, dictarà les disposicions reglamentàries oportunes relatives a l'organització del Registre Central

per a la Protecció de les Víctimes de la Violència Domèstica, així com al règim d'inscripció i cancel·lació dels seus assentaments i l'accés a la informació continguda en este, assegurant en tot cas la seua confidencialitat.

Disposició addicional segona.

El seguiment de la implantació d'esta llei es durà a terme per una comissió integrada per representants del Consell General del Poder Judicial, de la Fiscalia General de l'Estat, de les professions jurídiques i dels Ministeris de Justícia, Interior i Treball i Assumptes Socials, així com per una representació de les comunitats autònomes i de les entitats locals.

Correspondrà a esta comissió l'elaboració de protocols d'abast general per a la implantació de l'orde de protecció regulada en esta llei, així com l'adopció d'instruments adequats de coordinació que assegurin l'efectivitat de les mesures de protecció i de seguretat adoptades pels jutges i tribunals i les Administracions públiques competents.

Disposició final única.

La present llei entrarà en vigor l'endemà de la seua publicació en el «Boletín Oficial del Estado».

Per tant,
Mane a tots els espanyols, particulars i autoritats, que complisquen esta llei y que la facen complir.

Palma de Mallorca, 31 de juliol del 2003.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
JOSÉ MARÍA AZNAR LÓPEZ

16835 *CORRECCIÓ d'errors de la Llei Orgànica 1/2003, de 10 de març, per a la garantia de la democràcia en els Ajuntaments i la seguretat dels regidors. («BOE» 207, de 29-8-2003.)*

Advertit un error en la Llei Orgànica 1/2003, de 10 de març, per a la garantia de la democràcia en els Ajuntaments i la seguretat dels regidors, publicada en el «Boletín Oficial del Estado», número 60, d'11 de març del 2003, es procedix a efectuar l'oportuna rectificació:

En la pàgina 9460, segona columna, article sext, modificació de l'article 75.7 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les Bases de Règim Local, ha de constar la redacció següent:

«Article 75.7 (paràgrafs nous).»